

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsiksi

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

-

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

-

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

Alueidenkäyttölain 50 §:ssä säädettäisiin asemakaavan sisältövaatimuksista. Pykälän 2 momentin neljännen säännöksen mukaan asemakaavassa olisi varauduttava lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin ja tulviin.

Pihtiputaan kunta katsoo että pykälässä säädettäväksi aiottu asemakaavan sisältövaatimus koskien lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin ja tulviin varautumista on kannatettava.

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Pihtiputaan kunta katsoo että lakiluonnoksen 68 §:n 2 momentissa säädettävä tuulivoimalan vähimmäisetäisyys asutukseen, myös yleis- tai asemakaavassa osoitettuihin rakentamattomiin rakennuspaikkoihin, on luonteeltaan lähinnä poliittinen linjaus, sillä etäisyys sääntely ei perustu melumallinnuksiin, melumittauksiin, valtioneuvoston meluohjearvoihin eikä yva-arvointiin. Maakuntakaavan yleispiirteisen esitystavan vuoksi on ongelmallista ja sen ohjausvaikutuksen ohjeellisen luonteen takia ristiriitaista, jos maakuntakaavaa voitaisiin kuitenkin käyttää tuulivoimayleiskaavassa tuulivoimalayksikköjen sijoittamisen perusteena niillä alueilla joilla vähimmäisetäisyys asutukseen ei välttämättä toteudu. Alueellisesti karttatarkastelun pohjalta näyttää siltä, että linjaus ei mahdollistaisi enää juuri ollenkaan tuulivoimarakentamista maakuntakaavakohteita lukuun ottamatta.

Pihtiputaan kunta katsoo 68 §:n 2 momenttiin viitaten että jo rakennettujen tuulivoimapuistojen uudistaminen voi estyä, mikäli uudistamisen yhteydessä olisi tarve kaavamuuokseen. Kaavamuuoksessa tulisi huomioidavaksi vähimmäisetäisyysvaatimus.

68 §:n 2 momentin säännös estäisi myös uudentyyppisten, esimerkiksi siivettömien tuulivoimaloiden kaavoittamista, vaikka niistä aiheutuvat haittavaikutukset jäisivät merkittävästi muita voimalatyyppisiä vähäisemmiksi.

68 §:n 3 momentissa säädettäväksi aiottu suostumusmenettely, jossa tuulivoimayleiskaavan vähimmäisetäisyyttä ei sovelleta, jos kaikki ne maanomistajat, joiden kiinteistö sijaitsee lähempänä kuin kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydellä suunnittelusta tuulivoimalasta, antavat tähän suostumuksensa. Pihtiputaan kunta katsoo, että näin kattava suostumus on erittäin epätodennäköinen saada ottaen huomioon maanomistajien potentiaalisesti erittäin suuren määrän.

Suostumusmenettely on mahdollisesti hidas ja juridisesti vaikea prosessi kunnan vastattavaksi. Lisäksi sen varmistaminen että suostumus on annettu siten, että maanomistaja on oikeustoimikelpoinen ja ymmärtänyt asian voi olla tosiasiallisesti mahdotonta. Edellä mainituista seikoista voi seurata se, että suostumusmenettely ja etäisyysvaatimus ohjaavat voimala-alueet suurten, instituutionaalisten maanomistajien maa-alueille, mistä syystä vain harvoja voimala-alueita voitaisiin kaavoittaa.

Pihtiputaan kunta katsoo, että 68 §:n 3 momentissa säädettäväksi aiottua koskien on kannatettavaa, että suostumusmenettely koskisi ainoastaan vähimmäisetäisyyttä asutuksesta, eikä muista tuulivoimakavaa koskevista vaatimuksista tai menettelyistä voisi suostumuksella poiketa kuten lain säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Lain 70 §:ssä säädettäisiin yleiskaavan käytöstä aurinkovoimalan rakentamisluvan perusteena. Pykälän mukaan yleiskaavaa voitaisiin käyttää suoraan aurinkovoimalan rakentamisluvan perusteena rakentamislain 46 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä niillä alueilla, joilla yleiskaavassa on siitä erikseen määrätty.

Pihtiputaan kunta katsoo, että se mitä pykälässä on aiottu säädettäväksi yleiskaavan käytöstä aurinkovoimalan rakentamisluvan perusteena on tärkeä keino aurinkovoimatuotannon rakentamisen edistämiseksi ottaen huomioon alan nopean kasvun ja yhä laajemmat tuotantoalueet.

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Pihtiputaan kunta katsoo että kaavoituskatsauksesta luopuminen on kannatettava muutos ja vähentää osaltaan kunnan tehtäviä. Verkossa pidettävien kunnan kaavoitusta koskevien tietojen voidaan nykyään arvioida olevan tosiasiallisesti tärkein tietolähde vireillä olevista tai vireille tulevista kaavoista kiinnostuneille.

Pihtiputaan kunta pitää kannatettavana sitä, että voimassa olevan lain ja asetuksen mukaisista velvoitteista ilmoittaa kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta sanomalehdessä luovutaan. Painetun sanomalehdistön merkityksen väheneminen ja tiedotuksen yleinen sähköistyminen puoltavat muutosta ja se yksinkertaistaa kaavoitukseen liittyvää tiedottamista.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

114 §:ssä säädettäisiin asemakaavojen hyväksymispäätösten valitusoikeudesta. Säännös merkitsisi poikkeusta kuntalain mukaiseen kunnallisvalitusta koskevaan pääsääntöön. Säännöksen mukaan valitusoikeus sellaisesta asemakaavasta, joka laadittaisiin voimassa olevan yleiskaavan alueelle yleiskaavan ohjausvaikutuksesta poikkeamatta, olisi niillä, joiden oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Pihtiputaan kunta katsoo että pykälässä säädettäväksi aiottu valitusoikeuden rajaaminen asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä vain asianosaisiin on oikeasuuntainen. Kuitenkin valitusoikeuden rajaamisella voi olla kaavaprosessin keston lyhenemisen kannalta päinvastainen vaikutus jos ennen valituksen asiasisällön käsittelyä pitäisi tutkia valittajan asianosaisuus.

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

Kaavan voimaantulosta säädettäisiin 115 §:ssä. Nykyisestä sääntelystä poiketen voimaantuloa ei enää kytkettäisi kuuluttamiseen.

Pihtiputaan kunta katsoo että se mitä pykälässä on aiottu säädettäväksi kaavan voimaantulosta kun hyväksymispäätös on saanut lainvoiman on kannatettavaa ja keventää osaltaan kaavoitusprosessia.

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Terho Alina
Pihtiputaan kunta

Halla-Aho Katja
Pihtiputaan kunta - Pihtiputaan kunta, kunnanhallitus 16.6.2025 § 143